

1 Po spełnieniu jakich warunków można uzyskać rozwód?

Aby uzyskać rozwód na Malcie, małżonkowie muszą złożyć wspólny pozew lub jedno z małżonków musi złożyć pozew rozwodowy przeciwko drugiemu. W momencie rozpoczęcia postępowania rozwodowego małżonkowie muszą mieszkać oddzielnie przez okres wynoszący łącznie co najmniej cztery lata w ciągu pięciu lat bezpośrednio poprzedzających złożenie pozwu lub muszą upłynąć co najmniej cztery lata od daty orzeczenia separacji sądowej. Sąd musi także stwierdzić, że nie istnieje żadna realna perspektywa pojednania małżonków. Kolejnym warunkiem jest otrzymywanie przez małżonków i wszystkie ich dzieci odpowiednich świadczeń alimentacyjnych, o ile świadczenia te im przysługują, chociaż strony mogą się ich zrzec w dowolnym momencie. Rozwód orzeczony między małżonkami, którzy pozostawali w separacji w drodze umowy lub orzeczenia sądu, nie powoduje żadnych zmian w zakresie kwestii zasądzonych lub uzgodnionych między stronami, z wyjątkiem skutków wynikających z rozwodu w świetle prawa. Należy zauważyć, że separacja w drodze umowy lub orzeczenia sądu między małżonkami nie jest warunkiem koniecznym do wszczęcia postępowania rozwodowego.

2 Jakie są podstawy orzeczenia rozwodu?

Prawo nie wskazuje podstaw orzeczenia rozwodu. Jak już jednak wspomniano w odpowiedzi dotyczącej warunków wszczęcia postępowania, w momencie rozpoczęcia postępowania rozwodowego małżonkowie muszą mieszkać oddzielnie przez okres wynoszący łącznie co najmniej cztery lata w ciągu pięciu lat bezpośrednio poprzedzających złożenie pozwu lub co najmniej od czterech lat od daty ogłoszenia separacji sądowej.

3 Jakie są skutki rozwodu w odniesieniu do:

3.1 osobistych relacji pomiędzy małżonkami (np. nazwisko)?

Rozwód orzeczony między małżonkami, którzy pozostawali w separacji w drodze umowy lub orzeczenia sądu, nie powoduje żadnych zmian w zakresie kwestii zasądzonych lub uzgodnionych między stronami, z wyjątkiem skutków wynikających z rozwodu w świetle prawa. Prawo dotyczące separacji ma zastosowanie w odniesieniu do nazwisk, dlatego też żona może po orzeczeniu separacji powrócić do swojego nazwiska panieńskiego, ale musi zadeklarować ten wybór w dokumencie urzędowym poświadczającym separację, zaś w przypadku separacji sądowej musi dokonać takiego oświadczenia poprzez dołączenie adnotacji do akt sprawy przed wydaniem wyroku. W momencie orzeczenia rozwodu ustają wszystkie skutki cywilne małżeństwa i zobowiązanie stron do wspólnego pożycia. Co więcej, z dniem wydania wyroku lub uzyskania przez wyrok rozwodowy powagi rzeczy osądzonej ustają także prawa małżonków do dziedziczenia.

3.2 podziału majątku małżonków?

Rozwód orzeczony między małżonkami, którzy pozostawali w separacji w drodze umowy lub orzeczenia sądu, nie powoduje żadnych zmian w zakresie kwestii zasądzonych lub uzgodnionych między stronami. Artykuł 66D ust. 5 maltańskiego kodeksu cywilnego stanowi, że jeżeli ustanie wspólność majątkowa lub wspólność dorobku pod osobnym zarządem, strony w każdym przypadku mają prawo za obopólną zgodą rozwiązać się bez konieczności spieniężenia mienia będącego ich wspólną własnością.

3.3 małoletnich dzieci małżonków?

Orzeczenie rozwodu nie ma wpływu na prawa i obowiązki rodziców względem ich dzieci ani na jakiegokolwiek porozumienie zawarte między stronami w sprawie opieki i pieczy nad dziećmi. Jedna ze stron może jednak twierdzić, że druga strona nie jest w stanie sprawować opieki nad małoletnimi dziećmi, a gdy sąd wyda takie orzeczenie, osoba uznana za niezdolną do sprawowania opieki nad dziećmi nie będzie mogła po śmierci drugiej strony przejąć opieki nad nimi bez zgody sądu. Alimenty na rzecz małoletnich są należne do ukończenia przez nich 18 lat: w przypadku gdy dziecko kontynuuje naukę, alimenty wypłaca się do 23 roku życia, chyba że uzgodniono inaczej.

3.4 obowiązku alimentacyjnego względem współmałżonka?

Rozwód orzeczony między małżonkami, którzy pozostawali w separacji w drodze umowy lub orzeczenia sądu, nie powoduje żadnych zmian w zakresie kwestii zasądzonych lub uzgodnionych między stronami. W związku z tym obowiązek alimentacyjny nie ustaje po rozwodzie, chyba że strony postanowią inaczej. Sąd może w wyroku rozwodowym oraz na zgłoszony na rozprawie wniosek strony, której należą się alimenty – na rzecz tej strony lub na rzecz dzieci – zasądzić od drugiej strony ustanowienie zabezpieczenia zapłaty alimentów za pomocą odpowiedniej i rozsądnej gwarancji, odpowiedniej do sytuacji stron. Gwarancja taka nie może być wyższa niż kwota alimentów za okres pięciu lat. Jeżeli alimenty przysługują, wniosek w tej sprawie można także złożyć w dowolnym momencie po wydaniu wspomnianego orzeczenia.

W przypadku wniesienia pozwu o rozwód we właściwym sądzie cywilnym przez jedno z małżonków lub przez oboje małżonków, jeżeli decyzja o rozwiązaniu małżeństwa została podjęta wspólnie, oraz w przypadku gdy małżonkowie nie pozostają w separacji w drodze umowy lub orzeczenia sądu, przed udzieleniem małżonkom zezwolenia na wszczęcie postępowania rozwodowego sąd wzywa strony do stawienia się przed mediatorem, wyznaczonym przez sąd albo za obopólną zgodą stron, w celu podjęcia próby pojednania małżonków, a w przypadku gdy nie osiągnięto pojednania lub gdy małżonkowie nie uzgodnili warunków rozwodu, w celu umożliwienia stronom przeprowadzenia rozwodu za porozumieniem stron. Wspomniane porozumienie powinno dotyczyć niektórych lub wszystkich z następujących warunków:

opieki i pieczy nad dziećmi;

kontaktów obu stron z dziećmi;

alimentów na rzecz małżonków lub jednego z nich i alimentów na rzecz każdego dziecka;

zamieszkiwania w domu, w którym strony zamieszkiwały w trakcie małżeństwa;

podziału majątku objętego wspólnością majątkową lub wspólnością dorobku pod osobnym zarządem.

4 Co w praktyce oznacza termin prawny „separacja sądowa”?

Separacja sądowa dotyczy sytuacji, w której jedno z małżonków złożyło przeciwko drugiemu małżonkowi pozew, a sąd wydał orzeczenie w sprawie praw i obowiązków małżonków pozostających w separacji sądowej.

5 Jakie są warunki orzeczenia separacji sądowej?

Podstawy orzeczenia separacji sądowej są następujące i musi zaistnieć co najmniej jedna z nich:

zdrada;

akty przemocy domowej;

okrucieństwo, znęcanie się, groźby lub poważne krzywdy wyrządzone powodowi lub jego dzieciom przez drugiego małżonka; od małżonków nie można zasadnie oczekiwać wspólnego zamieszkania, ponieważ małżeństwo uległo trwałemu rozkładowi; porzucenie rodziny.

6 Jakie są skutki prawne separacji sądowej?

W odniesieniu do **alimentów** małżonek, na niekorzyść którego wydano wyrok dotyczący separacji, jest zobowiązany do wypłacania alimentów drugiemu małżonkowi i dzieciom do ukończenia przez nie 18 roku życia lub 23 roku życia, jeżeli kontynuują naukę lub szkolenie w pełnym wymiarze. Kwotę należną drugiej stronie i dzieciom ustala się, uwzględniając wszystkie okoliczności dotyczące małżonków i dzieci, w tym: potrzeby dzieci, po rozważeniu wszystkich dotyczących ich okoliczności;

niepełnosprawność, zarówno fizyczną, jak i psychiczną;

choroby, które są na tyle poważne, że uniemożliwiają małżonkom lub dzieciom samodzielne utrzymywanie się;

gdy zdolność zarobkowa strony, której należą się alimenty, zmniejszyła się w trakcie trwania małżeństwa ze względu na prowadzenie gospodarstwa domowego, zajmowanie się drugą stroną i wychowywanie dzieci z tego małżeństwa;

wszystkie dochody lub świadczenia, jakie małżonkowie lub jedno z małżonków otrzymują zgodnie z prawem;

wymagania dotyczące warunków mieszkaniowych małżonków i dzieci;

kwotę, która należałaby się każdej ze stron w charakterze świadczenia, w szczególności świadczenia w ramach programu emerytalnego, z którego ze względu na separację dana strona nie będzie miała okazji lub możliwości skorzystać.

Sąd, na żądanie jednej ze stron, może przyznać **dom, w którym strony zamieszkiwały w trakcie małżeństwa**, jednej stronie, wykluczając zamieszkiwanie w nim drugiej strony, przez taki okres i na takich warunkach, jakie sąd uzna za stosowne: sąd może także orzec, że należy sprzedać dom, w którym strony zamieszkiwały w trakcie małżeństwa, o ile takie rozwiązanie zadowala obie strony oraz jeżeli obie strony i ich dzieci dysponują alternatywnym i odpowiednim miejscem zamieszkania, zaś wpływy ze sprzedaży przekazuje się stronom zgodnie z decyzją sądu; lub jeżeli dom, w którym strony zamieszkiwały w trakcie małżeństwa, jest wspólną własnością obu stron, sąd przyznaje własność jednej ze stron, która rekompensuje stratę finansową drugiej stronie.

Wydając wyrok w sprawie separacji, sąd powinien także wskazać, któremu z małżonków powierza **opiekę** nad dziećmi, mając przede wszystkim na uwadze dobro dzieci. Sąd może jednak, na żądanie jednej ze stron, orzec, że druga strona nie jest w stanie sprawować opieki nad małoletnimi dziećmi. Gdy sąd wyda takie orzeczenie, wówczas strona, której takie orzeczenie dotyczy, nie będzie mogła po śmierci drugiej strony przejąć opieki nad dziećmi bez zgody sądu.

Żona może po orzeczeniu separacji powrócić do swojego **nazwiska** panieńskiego, ale musi zadeklarować ten wybór w dokumencie urzędowym poświadczającym separację, zaś w przypadku separacji sądowej – poprzez dołączenie adnotacji do akt sprawy przed wydaniem wyroku.

We wszystkich przypadkach skutki separacji nie ustają w stosunku do **osób trzecich**, z wyjątkiem dnia rejestracji dokumentu urzędowego w rejestrze publicznym.

7 Co w praktyce oznacza termin „unieważnienie małżeństwa”?

Unieważnienie małżeństwa oznacza, że nie wywołuje ono skutków. Małżeństwo zostaje uznane za nieważne.

8 Jakie są warunki orzeczenia unieważnienia małżeństwa?

Małżeństwo jest nieważne, jeżeli:

nie dochowano formalności wymaganych do uznania je za ważne zgodnie z prawem kraju, w którym je zawarto;

zgoda jednej ze stron uzyskano przy użyciu przemocy fizycznej lub psychicznej lub pod wpływem strachu;

zgoda jednej ze stron stała się nieważna ze względu na błąd co do tożsamości drugiej strony;

zgoda jednej ze stron uzyskano w drodze fałszerstwa dotyczącego pewnej cechy drugiej ze stron, która ze względu na jej charakter mogłaby poważnie zakłócić życie małżeńskie;

zgoda jednej ze stron unieważnia poważna wada w zakresie swobody osądu dotyczącego życia małżeńskiego lub istotnych praw i obowiązków, lub poważne zaburzenie psychiczne, które uniemożliwia stronie wypełnianie podstawowych obowiązków małżeńskich;

jedna ze stron cierpi na niemoc płciową, bez względu na to, czy niemoc płciowa jest całkowita czy względna, jednakże wyłącznie jeśli poprzedzała ona małżeństwo;

zgoda jednej ze stron uzyskano w celu pozytywnego wykluczenia małżeństwa jako takiego lub też co najmniej jednego z podstawowych elementów życia małżeńskiego bądź prawa do aktu małżeńskiego;

jedna ze stron wyraża zgodę, uzależniając ją od warunku dotyczącego przyszłości;

jedna ze stron, mimo że nie była ubezwłasnowolniona ani nie cierpiała na chorobę psychiczną, nie posiadała w momencie zawierania małżeństwa, nawet ze względu na przyczynę o charakterze tymczasowym, dostatecznej władzy intelektualnej lub woli do uzyskania zgody małżeńskiej;

małżeństwo nie zostało skonsumowane.

9 Jakie są skutki prawne unieważnienia małżeństwa?

Uznaje się, że skutki ważnego małżeństwa zawsze istniały w odniesieniu do dzieci zrodzonych z małżeństwa lub poczętych w trakcie małżeństwa, które zostało uznane za nieważne, jak również w odniesieniu do dzieci urodzonych przed zawarciem takiego małżeństwa i uznanych przed wydaniem orzeczenia o unieważnieniu małżeństwa. Jeżeli tylko jedno z małżonków działało w dobrej wierze, skutki takie stosuje się na korzyść jego i dzieci. Jeżeli obydwójce małżonkowie działali w złej wierze, skutki ważnego małżeństwa stosuje się jedynie na korzyść dzieci zrodzonych z małżeństwa lub poczętych w trakcie małżeństwa uznanego za nieważne. Małżonek odpowiedzialny za nieważność małżeństwa jest zobowiązany do wypłaty alimentów na rzecz drugiego małżonka, który działał w dobrej wierze, przez okres pięciu lat: obowiązek ten ustaje, jeżeli strona działająca w dobrej wierze ponownie wstąpi w związek małżeński w tym okresie.

10 Czy istnieją jakieś alternatywne sposoby, poza drogą sądową, rozwiązywania problemów związanych z rozwodem?

Nie, nie istnieją żadne inne alternatywne sposoby; problem ten można rozwiązać jedynie na drodze sądowej.

11 Gdzie należy złożyć pozew/wniosek o rozwód/separację sądową/unieważnienie małżeństwa? Jakich formalności należy dopełnić i jakie dokumenty należy załączyć do pozwu/wniosku?

Pozew o rozwód, separację sądową lub unieważnienie małżeństwa cywilnego należy złożyć w Wydziale Rodzinnym Sądu Cywilnego, natomiast o rejestrację aktu unieważnienia małżeństwa przez Sąd Kościelny na Malcie należy wystąpić do Sądu Apelacyjnego. Pozew o rozwód, separację i unieważnienie małżeństwa cywilnego należy złożyć pod przysięgą. Odpowiedź na wniosek należy złożyć w terminie dwudziestu dni. Dokumenty, które należy dołączyć, różnią się w zależności od tego, co strona chce udowodnić. W przypadku wniosku o rejestrację aktu unieważnienia małżeństwa przez Sąd Kościelny należy załączyć kopię orzeczenia wydanego przez Sąd Metropolitalny na Malcie, wyrok wydany przez Sąd Regionalny Drugiej Instancji, postanowienie o wykonaniu oraz akt małżeństwa.

Każda ze stron postępowania o separację może, w dowolnym momencie postępowania, ale nie w przypadku odroczenia wydania wyroku, złożyć wniosek o to, aby pozew o separację złożony w danej sprawie został uznany za pozew o rozwód.

12 Czy mogę uzyskać pomoc prawną na pokrycie kosztów postępowania?

Tak, pomoc prawną można uzyskać jeżeli spełnione są wymogi określone w art. 912 kodeksu organizacji i postępowania cywilnego.

13 Czy istnieje możliwość wniesienia odwołania od orzeczenia rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa?

Tak, od orzeczenia rozwodu, separacji sądowej lub unieważnienia małżeństwa można się odwołać. Należy jednak pamiętać, że nie można się odwołać od postanowienia w sprawie rejestracji unieważnienia małżeństwa przez Sąd Kościelny na Malcie.

14 Co powinienem zrobić, aby państwo członkowskie uznało orzeczenie rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa wydane przez sąd innego państwa członkowskiego?

Orzeczenie sądu zagranicznego dotyczące statusu osoby pozostającej w związku małżeńskim lub mające wpływ na status takiej osoby uznaje się do wszystkich celów prawa maltańskiego, jeżeli orzeczenie to zostało wydane przez właściwy sąd państwa, w którym jedna ze stron postępowania ma miejsce zamieszkania lub którego jest obywatelem. Orzeczenie takie wprowadza się do rejestru publicznego na Malcie (**Evans Building, Merchant's Street, Valletta VLT 2000**).

Oprócz prawa maltańskiego stosuje się także prawo europejskie, mianowicie rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000. Artykuł 22 tego rozporządzenia odnosi się do podstaw nieuznania orzeczenia dotyczącego rozwodu, separacji prawnej lub unieważnienia małżeństwa, mianowicie:

- a) jeżeli takie uznanie jest oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym państwa członkowskiego, w którym wystąpiono o uznanie;
- b) jeżeli zostało wydane zaocznie, jeśli stronie przeciwnej nie doręczono pisma wszczynającego postępowanie lub pisma równorzędnego w czasie i w sposób umożliwiający jej przygotowanie obrony, chyba że zostanie ustalone, że strona przeciwna jednoznacznie zgadza się z orzeczeniem;
- c) jeżeli orzeczenia nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym w postępowaniu między tymi samymi stronami w państwie członkowskim, w którym wystąpiono o uznanie; lub
- d) jeżeli orzeczenia nie da się pogodzić z wcześniejszym orzeczeniem wydanym w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim między tymi samymi stronami, o ile to wcześniejsze orzeczenie spełnia warunki niezbędne do jego uznania w państwie członkowskim, w którym wystąpiono o uznanie”.

15 Do którego sądu należy się zwrócić, aby sprzeciwić się uznaniu orzeczenia rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa wydanego przez sąd innego państwa członkowskiego? Jaka procedura ma zastosowanie w takich sytuacjach?

Aby sprzeciwić się uznaniu orzeczenia rozwodu, separacji prawnej lub unieważnienia małżeństwa, należy złożyć wniosek do Wydziału Rodzinnego Sądu Cywilnego. Obowiązującą procedurę określono w rozdziale 12 zbioru praw Malty.

16 Jakie przepisy prawa odnoszące się do rozwodu stosuje sąd w postępowaniu rozwodowym pomiędzy małżonkami, którzy nie mieszkają w danym państwie członkowskim, lub którzy są obywatelami różnych państw?

Sądy cywilne są właściwe do rozpoznawania i rozstrzygania pozwów o rozwód, wyłącznie jeśli spełniony jest co najmniej jeden z następujących wymogów: co najmniej jedno z małżonków zamieszkuje na Malcie w dniu złożenia pozwu o rozwód we właściwym sądzie cywilnym; lub co najmniej jedno z małżonków miało miejsce zwykłego pobytu na Malcie w trakcie rocznego okresu poprzedzającego bezpośrednie złożenie pozwu o rozwód.

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

This webpage is part of an EU quality network

Ostatnia aktualizacja: 17/12/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.